

Самостійна робота 2 (4 год), 3М1, Т2

Тема: . Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація.

Мета: навчити студентів аналізувати та розрізняти поняття і категорії соціології, оперувати поняттями, пов'язаними з категоріями "суспільство", "соціальна система", "стратифікація";

розвивати вміння користуватися всіма доступними джерелами знань, виховувати повагу до гуманітарних цінностей, пізнавати світ людських надбань. виховувати повагу до загальнолюдських цінностей.

Міжпредметні зв'язки: історія , філософія, релігієзнавство.

Використана література:

1. "Соціологія" за ред.. В.Г. Городяненка. Київ "Академія" 2008р.
2. В.М. Піча. "Соціологія" Київ "Каравела" 2015р.
3. Лукашевич М.Й. "Соціологія". Підручник. Київ 2006.
4. Соціологія: навч. посіб. / за ред. В.І. Докаша – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012 р.

План

1. Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль.
2. Різновиди соціальних процесів.
3. Особистість у системі соціальних зв'язків.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Під час підготовки самостійної роботи слід звернути увагу на запропоновану літературу та матеріал який поданий нижче.

1. Соціальна взаємодія — система взаємозумовлених соціальних дій, за яких дії одного суб'єкта (індивіда, групи, спільноти) одночасно є причиною і наслідком відповідних дій інших.

Види соціальної взаємодії класифікують:

- за кількістю суб'єктів взаємодії: між двома людьми, між індивідом і групою, між групами;
- за характером взаємовідносин суб'єктів взаємодії: односторонні та двосторонні, солідарні (узгоджені) та антагоністичні (ворожі);
- за терміном: короткочасні й довгочасні;
- за наявністю (відсутністю) організованості: організовані та неорганізовані;
- за свідомістю взаємодії: усвідомлені та неусвідомлені;
- за «матеріальністю» обміну: інтелектуальні (ідейні), почуттєві (емоційні) та вольові.

В соціології прийнято виділяти такі **типи соціальних змін**, що впливають на соціальний розвиток: природні; демографічні зміни; зміни у виробничій сфері; в системі управління; в соціальній організації; в межах соціальної структури; зміни, які відбуваються в духовній сфері.

Соціальний процес - це послідовна зміна стану або руху елементів соціальної системи та її підсистеми, будь-якого соціального об'єкта. Це можуть

бути, наприклад, статистично сталі акти взаємодії людей направлені на зміну свого соціального статусу, умов життя, дозвілля тощо. Основним джерелом розвитку соціальних процесів є суперечності всередині соціальних систем.

Виділяють такі **різновиди соціальних процесів**: кооперації, конкуренції, пристосування, конфлікти, асиміляції, амальгації. До них зазвичай приєднуються два інших соціальних процеси, які проявляються лише в групах: підтримка кордонів і систематичні зв'язки.

Соціальні зміни, соціальні рухи, соціальна мобільність, соціальне відтворення, соціальна трансформація, прогрес і регрес є різновидами соціальних процесів.

Соціальна мобільність – це рух (переміщення) соціальних об'єктів. Вона буває горизонтальною і вертикальною.

Горизонтальна мобільність – перехід індивіда або соціального об'єкта з однієї соціальної групи в іншу, яка розташована на одному й тому ж рівні.

Вертикальна мобільність – відносини, які виникають при переміщенні індивіда або соціального об'єкта з однієї соціальної верстви в іншу.

Питання на закріплення матеріалу:

1. Дайте визначення соціального процесу?

2. Які різновиди соціальних процесів Ви знаєте?

3. Яку роль відіграє суспільство в соціальних процесах?